

تعریف سالمند : سالمند به فردی اطلاق می‌گردد که بیش از شصت سال سن داشته (زیرا در این سن، فرد با افت نیروهای جسمی و روانی روبه‌رو می‌شود. افت این نیروها در زنان نسبت به مردان سریع‌تر اتفاق می‌افتد). و به علت پیامدها و عوارض ناشی از کهولت سن و تغییرات فیزیولوژیکی که در بدن وی در اثر افزایش سن به وجود می‌آید نیاز به مراقبت و توانبخشی دارد.

سازمان بهداشت جهانی **سالمندی** را به ترتیب زیر تعیین می‌کند:

سالمند جوان: 60-74 سال این گروه معمولاً از نظر ذهنی هوشیار و نیازهای بهداشتی آن‌ها تفاوت چندانی، با افراد میانسال 45 تا 60 ساله ندارد.

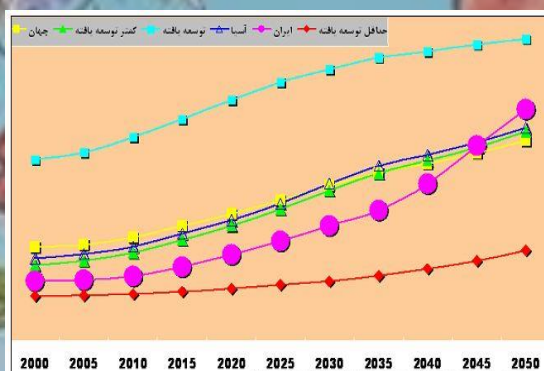
سالمند: 74 – 90 سال این افراد از نظر جسمی حساس بوده و نیاز به مراقبت‌های ویژه دارند.

سالمند پیر: 90 سال به بالا

طبق تعریف سازمان بهداشت جهانی اگر در کشوری میزان گروه سنی **بالای 15 سال بین چهار تا هفت درصد** باشد، آن کشور رو به سالمندی و اگر بین **14 تا 21 درصد** باشد، آن کشور سالمند تلقی می‌شود. در **ایران** استان‌های

سمنان، خراسان جنوبی و گیلان پیرترین استان‌ها و **بوشهر، کهگیلویه و بویراحمد، خوزستان و سیستان و بلوچستان جوانترین** استان‌های کشور طی دو دهه گذشته بوده‌اند. و استان **گیلان** در میان استان‌های کشور **مقام اول** را در **افزایش امید به زندگی** دارد.

شکل ۱- مقایسه پیش‌بینی روند سالخوردگی جمعیت در ایران، جهان و مناطق توسعه یافته

اهمیت اطلاعات در مدیریت سالمندان: اطلاعات برای مدیران منبع گرانبهایی به شمار می‌رود. رشد روزافزون وسعت و پیچیدگی در اکثر سازمانها سبب شده است که مدیران روز به روز از صحنه عملیات دورتر شوند و این امر نیاز آنها به اطلاعات را در مورد تغییرات رخ داده در سازمان، بیشتر میکند و به طبع آن، اهمیت و رشد

روزافزون کاربرد سیستمهای اطلاعات مدیریت در زمینه های برنامه ریزی و تصمیم گیری دیده میشود سازمانهای مراقبت بهداشتی نیز از این قاعده مستثنی نیستند، چرا که مدیران اطلاعاتی در سیستم مراقبت بهداشتی، به جمع آوری حجم زیادی از دادهها روبه رو هستند افزایش پیشرونده جمعیت سالمندان در بسیاری از کشورهای توسعه یافته موجب معطوف شدن توجه به سلامت این گروه سنی شده است. کشور ایران نیز از تغییرات جمعیتی پیش گفته مستثنی نیست؛ به طوری که، آخرین سرشماری مرکز آمار ایران نشان داد 7 درصد از جمعیت کشور ایران را سالمندان تشکیل میدهند طبق آمار، سالمندان پنج تا هفت برابر نسبت به بقیه آحاد جامعه بیشتر به پزشک مراجعه میکنند و بیش از 1، درصد هزینه های درمانی برای سالمندان صرف میشود؛ لذا نیاز به دادههای مناسب برای پشتیبانی از خدمات ارائه شده و بهبود بهره وری در تصمیم گیری های آینده وجود خواهد داشت.

مستندسازی دادهها در سیستم اطلاعات مدیریت سلامت سالمندان: در ایران، سیستم اطلاعات مدیریت سلامت سالمندان به مفهوم واقعی وجود ندارد. به طوری که مستندسازی و گردآوری دادهها جهت تصمیم گیری سلامت سالمندان از مراکز مختلفی اطلاعات کسب

دهمین جشنواره ی شهید مطهری وهفته ی آموزش

سالمندی و سیستم مدیریت اطلاعات سلامت
سالمندان

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

دانشکده ی پیراپزشکی

گروه مدارک پزشکی و فناوری اطلاعات سلامت

تهیه وتنظیم : محدثه بشارتی

استاد مربوطه : سرکار خانم دکتر معراجی

منابع: صدوقی،فرحناز.بررسی وضعیت سیستم

اطلاعات مدیریت سلامت سالمندان ایران. ۹۹- مجله

اطلاع رسانی پزشکی نوین، سال اول، ش چهارم(زمستان

۱۳۹۴: ۱۱-۲۰

3.Noroozian, M. (2012). "The elderly population in iran: an ever growing concern in the health system." Iranian journal of psychiatry and behavioral sciences 6(2): 1-6.

تحلیل و گزارش دهی دادهها در سیستم اطلاعات

مدیریت سلامت سالمندان ایران در سطح اول

سلامت،به صورت متمرکز داده ها تحلیل نمیشوند؛ چرا که

در ارائه دادهها گسستگی وجود دارد و زمان جمع آوری

داده طولانی است .همچنین، سیستمی برای تحلیل داده

وجود ندارد.دادههای ارسال شده به مراکز بهداشت استان،

بر حسب نیاز مورد تحلیل دستی قرار میگیرد و در سالنامه

هایی منتشر میگردد که در پایان هر سال تهیه میشوند .

توزیع و دسترسی اطلاعات در سیستم اطلاعات

مدیریت سلامت سالمندان ایران:توزیع اطلاعات در

مراکز بهداشتی درمانی به صورت دستی یا به ندرت

مکانیزه انجام میشود .یعنی، فرمهای کاغذی مربوط به

سالمندان پس از تکمیل در پایان هر ماه به مرکز بهداشت

شهرستان و از آنجا پس از جمع آوری از کلیه شهرستانها

در فواصل سه ماهه (فصلی)برای ستاد استان (گروه

سلامت خانواده استان)ارسال میگردد .

میگردد. یکی از منابع داده در این سیستم فرمهای تکمیل

شده در مراکز مراقبت بهداشتی - درمانی است .

گردش دادهها در سیستم اطلاعات مدیریت سلامت

سالمندان ایران:در این مراکز پس از تکمیل فرم های

سالمندان و فرم ارجاع در صورت نیاز، این فرمها در مرکز

بایگانی شده وسپس فرمهای آماری تکمیل و در نهایت به

مرکز بهداشت استان ارسال میگردد .در تمامی مراحل،

فرمها کاغذی است و گردش داده به صورت کاملاً دستی

صورت میگیرد .تنها در مرحله آخر، در مراکز بهداشت

استان، دادههای سالمندان مکانیزه شده و از طریق پورتال

وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ،وارد میشود.

شکل ۲.

